

De Bimbd

Ledenblad IVN Laarbeek

jaargang 47 - 2024 nr. 1

Beleef de natuur

Op de omslag: *Boshyacint*

Foto: *Monique Smit*

Kopij voor blad 47-2
Graag vóór 20 mei 2024
e-mailen naar redactie@ivnlaarbeek.nl

Over De Bimd en IVN Laarbeek

De Bimd is het verenigingsgebouw van IVN Laarbeek, aan de Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel. Ook de prachtige natuurtuin rondom dit gebouw en het ledenblad dragen deze naam. De officiële naam van IVN is Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid.

Vanuit het duurzame gebouw worden de meeste activiteiten georganiseerd. IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is, met natuuractiviteiten, cursussen, projecten, ledenwandelingen, lezingen enz.

Kijk voor het landelijk IVN op: www.ivn.nl

Uitgebreide informatie over IVN Laarbeek vind je op de website www.ivnlaarbeek.nl

Wil je lid worden van IVN Laarbeek? Meld je dan aan op deze site. Kijk ook eens op onze Facebook-pagina:

www.facebook.com/IVNLaarbeek

Het is mogelijk om IVN Laarbeek te sponsoren. Dat kan op vrijwillige basis, of door IVN Laarbeek op te nemen in jouw testament. Maar ook door het plaatsen van een advertentie in ons blad De Bimd steun je onze vereniging. Kijk op de website of neem contact op via:

E-mailadres: secretaris@ivnlaarbeek.nl

Colofon

Ledenblad De Bimd
Uitgave van IVN Laarbeek
Maart 2024 nr. 47-1

 www.ivnlaarbeek.nl
 www.facebook.com/IVNLaarbeek
 www.instagram.com/ivnlaarbeek/

Bestuur IVN Laarbeek:

Voorzitter: Han Konings
voorzitter@ivnlaarbeek.nl
tel. 06 14 754 080

Secretaris: Marleen Verboven
secretaris@ivnlaarbeek.nl
tel. 0492 381 165

Penningmeester: Marjolein Manusev
penningmeester@ivnlaarbeek.nl
Bankrek. NL77 RABO 012 891 6907
tel. 06 38 788 722

Overige bestuursleden:
Klaas Althuizen
Ben van Noordwijk

Redactie:

Anneke en Ton op den Buijs
redactie@ivnlaarbeek.nl

Drukkerij Grafic Image, Beek & Donk

Inhoud

- 2 Colofon / Inhoud / Plantenbeurs
- 3 Van de bestuurstafel
- 4 - 6 Stinzenplanten door Monique Smit
- 6 NLdoet
- 7 Bomenschouwcurus / Jaarafsluiting 2023
- 8 Koen Brand: Welke boom is dit?
- 9 Plantaardig koken met Marrit
- 10 - 11 De jonge natuuronderzoekers 1
- 12 - 13 De jonge natuuronderzoekers 2
- 14 Opwarming? / Groene wereld / Nestkasten
- 15 Gewone pad en paddentrek
- 16 - 17 Een nieuwe uitdaging voor Annette en Koen
- 18 - 19 Grote Gele Kwikstaart / VWG in Zeeland
- 20 Vegetarische kookworkshop kerst 2023
- 21 De strijd onder de zon in Laarbeek
- 22 Ledenwandeling Coovels Bos
- 23 Ontdekkingen op Grotelse heide / Lezingen
- 24 Agenda

De redactie wenst je veel leesplezier!

Plantenbeurs

Zaterdag 4 mei, 10.00 -13.00 uur
Terrein De Bimd
Beekseweg 3, Aarle Rixtel

IVN Laarbeek en Volkstuinvereniging De Koppel slaan de handen ineen voor het organiseren van een plantenbeurs op zaterdag 4 mei. Liefhebbers van planten en van de moestuin hebben elk jaar wel overvloedige zaailingen, zaadzakjes, gedeelde vaste planten en misschien zelfs stekken van struiken of bomen. Op deze zaterdag gaan we deze op een kleinschalige manier delen, ruilen of verkopen.

Er komen geen kramen, ieder kan de meegebrachte spullen zelf ergens een plekje geven. Bij de verkoop gaat het om kleine bedragen, die door de aanbieder zelf bepaald worden. De bedoeling is dat de verkoopprijs dient als vergoeding voor kosten zoals potgrond en potjes. Neem kleingeld mee, er is geen mogelijkheid om te pinnen.

Ook zonder planten ben je van harte welkom. Misschien heb je juist iets niet gezaaid, is er iets mislukt of wil je iets nieuws proberen? Of start je met een nieuwe tuin? Kom dan zeker kijken!

Zaailingen, zaden, bollen/knollen, stekken van houtige planten, kamerplanten zijn allemaal welkom. Zeg het voort en neem ook vooral geïnteresseerde familie en vrienden mee, we willen natuurlijk zo veel mogelijk planten een nieuw thuis geven.

Het aanbod van ecologisch opgekweekte planten zal hoog zijn. Bij beide verenigingen staat de natuur immers hoog in het vaandel.

Er is gezorgd voor extra parkeerplaatsen en er zijn daar enkele kruiwagens beschikbaar.
Hopelijk zien we je op de plantenbeurs op 4 mei!

Van de bestuurstafel

door Han Konings

Natuurwerkgroep

Vanuit de natuurwerkgroep is er grote behoefte aan een nieuwe maaier waarbij het maaisel wordt opgevangen. De reden is dat de tuinpaden op de huidige manier bijna niet te onderhouden zijn. Het vergt veel tijd en energie, het seizoen wordt langer en het weer is onvoorspelbaar. De natuurwerkgroep wil graag een zitmaaier aanschaffen. Maar de prijs is hoger dan IVN Laarbeek momenteel kan financieren. Na de grote verbouwing van ons IVN-gebouw moeten we weer reserves opbouwen. Daarnaast moeten de leden besluiten of ze een dergelijk grote uitgave steunen. Ondertussen kijken we of er andere mogelijkheden zijn om aan het verzoek tegemoet te komen.

Een initiatief waarover onlangs een mail naar alle leden is gestuurd, is het verkopen van spullen op marktplaats. Denk bijvoorbeeld aan huishoudelijke apparatuur, gereedschap, kunst en kitsch, meubels, auto-onderdelen. Adrie Beekmans gaat dit organiseren. Kleine spullen kunnen worden gebracht, na overleg. Van grote spullen worden foto's gemaakt. Een verkocht object wordt opgehaald door Adrie en aan de nieuwe eigenaar overgedragen. Het idee is om de opbrengst hiervan bij te leggen voor een maaier.

Als iemand een zitmaaier (tijdelijk) beschikbaar wil stellen aan het IVN, of zelf komt maaien in overleg met de natuurwerkgroep, is dit ook bijzonder welkom.

Natuurbeleidsgroep

De natuurbeleidsgroep wil met alle werkgroepen in gesprek gaan om hun wensen en mogelijkheden te inventariseren. Wat gaat goed of wat kan beter?. Wat moet structureel anders? Waar is meer aandacht en/of tijd voor nodig? (zie ook: Enquête jaarafsluiting, pag.7) Het bestuur heeft er behoefte aan te weten wat er binnen de verschillende werkgroepen speelt. Afgelopen jaar hebben enkele leden van de natuurgidsenopleiding al initiatieven in die richting genomen. Marjolein Linssen en Giel Jacobs zijn dan ook bij deze bijeenkomsten betrokken naast enkele leden van de natuurbeleidsgroep en het bestuur.

Op dinsdag 27 februari was de eerste ontmoeting met de werkgroepen: contactavonden, paddenstoelen en vlinders en libellen. Dit waren leuke gesprekken met veel herinneringen naar hoe het ooit is begonnen. Over de veranderingen en hoe het allemaal groter werd. Dat men in het begin alles zelf regelde. Nu lopen veel zaken via het bestuur. Het is professioneler geworden. Maar de uitwisseling tussen de werkgroepen is minimaal geworden. Ledenblad De Bimd is dan een belangrijke informatievoorziening. En zo werden er nog meer dingen besproken.

Eén onderwerp wil ik eruit lichten: het werven van nieuwe leden. De gemiddelde leeftijd van de actieve vrijwilligers is een punt van zorg. Het bewustzijn van vergrijzing leeft bij veel verenigingen. Een manier om aan nieuwe vrijwilligers te komen is om mensen gericht te benaderen. Bijvoorbeeld omdat ze bepaalde kennis bezitten. Omdat ze een groen beroep hebben of hadden. Of omdat ze interesse hebben in de natuur. We hebben diverse activiteiten waar potentiële nieuwe leden op afkomen, zoals het kikkerconcert, de lezingen en wandelingen. Het zal niet meevallen om jongeren binnen te halen, meestal om praktische redenen, zoals tijd. Het is aannemelijker dat een (bijna-) gepensioneerde zich wil binden aan een vereniging als het IVN. Gericht gevraagd worden is een effectieve manier. Met daarbij een warm welkom binnen het IVN met een prettige

introductie in een werkgroep. Het is belangrijk om nieuwkomers erbij te betrekken op basis van hun interesse, motivatie en behoefte. Daar zullen we meer aandacht aan moeten besteden. Wellicht moeten we daar een soort protocol voor opzetten.

Kent u mensen met interesse, schroom dan niet om hen te benaderen voor IVN Laarbeek, een vereniging met een goede sfeer, een hechte, actieve groep, en met kennis, kunde en passie.

Ik ben er erg trots op om deelgenoot van dit IVN te zijn.

Han Konings, voorzitter IVN Laarbeek

Hoe toekomstbestendig is IVN Laarbeek?

Op dit moment hebben we bij IVN Laarbeek zo'n 300 leden. Hiervan zijn ruim 100 leden actief. We zijn een organisatie waar veel kennis, ervaring en kunde aanwezig is. We hebben actieve werkgroepen, een prachtig clubblad en er is een buitengewoon goede sfeer.

'Het is bijzonder', zo zei onze nieuwe voorzitter Han Konings, 'dat een dermate grote groep vrijwilligers zich inzet voor het IVN en hoe divers de groep is.'

Maar we zien ook dat de groep vrijwilligers gemiddeld steeds ouder wordt. Een zorg! Hoe groot is deze zorg? Wat betekent dit voor de toekomstbestendigheid van ons IVN in Laarbeek? Waar ontstaan problemen en hoe moeten of kunnen we daar tijdig op ingrijpen?

Hierover wil de Natuurbeleidsgroep samen met het bestuur in gesprek gaan met alle werkgroepen. Hoe kijken de werkgroepen naar de toekomst? Waar staat de werkgroep over een jaar en waar over vijf jaar? Waar is er behoefte aan nieuwe vrijwilligers en is er behoefte aan een specifieke 'soort' vrijwilliger?

Inmiddels zijn de gesprekken hierover met de werkgroepen gestart en hopen we in de loop van dit jaar helderheid te kunnen bieden hoe we naast onze aandacht voor de natuur, ook als organisatie, een toekomstbestendig IVN kunnen borgen.

Natuurbeleidsgroep

Jaarvergadering 16 mei 2024

Tijd: 20.00 uur

Waar: De Bimd

In memoriam Joke Tan

Op 28 januari is Joke Tan-Groeneveld op 81-jarige leeftijd overleden.

Joke was een gewaardeerd lid van onze plantenwerkgroep en heeft jarenlang mee de wegbermen geïnventariseerd. Ze was heel aardig en attent maar ook bescheiden. De laatste paar jaar lieten haar gezondheid en die van haar man het niet meer toe om nog regelmatig deel te nemen aan de activiteiten. Maar als het enigszins kon, was ze aanwezig. We zullen haar missen.

De plantenwerkgroep

Stinzenplanten

tekst en foto's: Monique Smit

Sneeuwklokjes

*De lente komt, de lente komt,
Al sluimren nog de velden,
Ons kwam een bloempjen uit den sneeuw
Die zoete maar vermelden.
Sneeuwklokjes, blinkt,
Sneeuwklokjes, klinkt,
Sneeuwklokjes, luidt op den winterschen akker
Lente met duizende bloemekens wakker!*

P.A. de Génestet, 1853

Gewoon sneeuwklokje (Galanthus nivalis), bolgewas uit de narcisfamilie

Stinzen- of stinsenplanten is een verzamelnaam voor een groep verwilderende voorjaarsbloemen. Stins komt uit het Fries en duidt op een versterkt en met stenen gebouwd huis. Vroeger werden de bollen in kasteel- en kloostertuinen en op buitenplaatsen aangeplant. Ze zijn al vanaf de zestiende eeuw ontdekt door avonturiers of botanisten en meegebracht naar West-Europa. De bekendste stinzenplanten: sneeuwklokje, krokus, winterakoniet, narcis, hyacint, boshyacint, bosanemoon, kievitbloem, daslook.

Sneeuwklokje

Net een ballerina, dit bloemetje, zoals het op en neer danst in de wind met haar witte rokje. Maar dat het 'rokje' wit is, is eigenlijk gezichtsbedrog. Als je een bloemdekbladje fijnwrijft tussen je vingers, dan blijkt het bloemetje kleurloos als water te zijn. Tussen de bladcellen zitten luchtbelletjes, die het invallende licht in alle richtingen weerkaatsen, waardoor wij mensen het bloemdekblad als wit waarnemen.

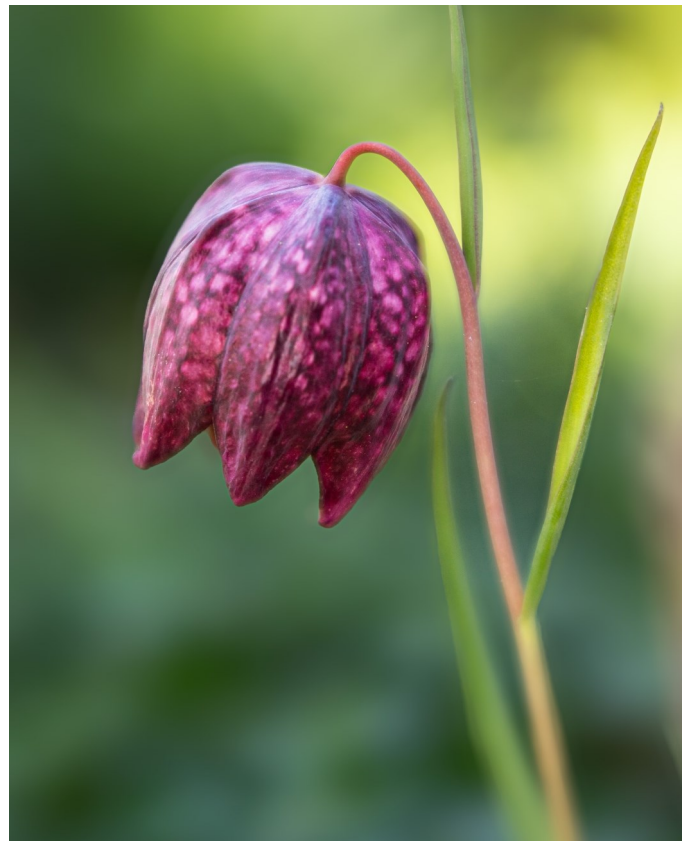
Leuke quizvraag: wat is een "galanthofiel"? Dat is iemand die helemaal in de ban is van sneeuwklokjes en geen sneeuwklokje voorbij loopt zonder te bestuderen of het misschien een bijzondere soort of cultivar is. Er bestaan zo'n 20 soorten en wel 500 cultivarsoorten. Begin februari worden bij kwekerij De Boschhoeve in Wolfheze de sneeuwklokjesdagen gehouden, waar een kleine honderd soorten en cultivars worden aangeboden.

Winterakoniet, (Eranthis hyemalis) - ranonkelfamilie

Sneeuwklokjes vermeerderen zich voornamelijk via de bolletjes, maar ze maken ook zaden aan. Om die te verspreiden worden koeriers gebruikt: mieren. Om de mieren te lokken, zit er een zoet, vethoudend hapje aan het zaadje: een mierenbroodje. De mieren nemen het lekkers mee naar hun nest, maar verliezen onderweg vaak al het zaadje of werken het zaadje het nest uit. Missie van de plant: geslaagd! Er zijn in Nederland wel 200 planten die een mierenbroodje hebben. Dit is ook te zien aan het zaadje: er zit een klein wit uitgroeiseltje aan. Planten met een mierenbroodje zijn vaak planten die erom bekend staan dat ze je hele tuin doorwandelen, zoals de krokus, winterpostelein, witte dovenetel, driekleurig viooltje.

Kievitsbloem (Fritillaria meleagris)

Het lijkt zo'n onschuldig bloemetje, maar alles aan het sneeuwklokje is giftig; de alkaloiden in de plant leiden tot heftige diarree en braken. Een van die alkaloiden, galantamine, wordt gebruikt in een geneesmiddel bij sommige stadia van de ziekte van Alzheimer.

Vervolg Stinzenplanten

Krokus

Ook van de krokus zijn er heel veel soorten en cultivars en is het niet altijd makkelijk om ze op naam te brengen. De meest voorkomende soorten zijn de bonte krokus en de boerenkrokus. De boerenkrokus bloeit iets eerder dan de bonte krokus en is in gesloten toestand herkenbaar aan de zilverwitte buitenkant.

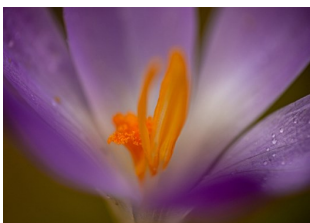

Boerenkrokus (Crocus tommasinianus)
In gesloten en in open toestand: de zes bloemdekblaadjes zijn om en om zilverachtig en lila.

Bonte krokus (Crocus vernus). Het open bloemetje heeft iets meer een kelkvorm dan de boerenkrokus, die zich als een sterretje ontvouwt.

Op een grijze dag houdt de krokus z'n blaadjes gesloten en staat er als een stijf streepje bij, maar als de zon zich laat zien, spreiden de zes bloemblaadjes zich uitnodigend open als stralende sterretjes. Het is dan een gezoem van jewelste als de bijen de nectar weten te vinden. Voor de bijen is de krokus een belangrijke plant, omdat hij een van de eerste voorjaarsbloeiers is.

Bij alle krokussen vinden we een vruchtbeginsel met één stijl, drie meeldraden en drie fraai van franje voorziene stempels, geel of oranje van kleur. Er zijn ook krokussen die in de herfst bloeien, zoals de bekende saffraankrokus

(*Crocus sativus* – de toevoeging betekent dat de soort niet in het wild voorkomt), die o.a. geteeld wordt in Iran, Spanje en Marokko. De gedroogde meeldraadjes, die in bepaalde gerechten gebruikt worden zoals paella, zijn 'goud waard': één grammetje kost rond de €10,-

Overigens is de krokus stiekem geen bolgewas, zoals sneeuwkllokjes, narcissen, hyacinten en tulpen, maar een knolgewas. Als je een bolgewas doorsnijdt, zie je rokken zoals bij een ui. Een knolgewas is meer zoals een aardappel. Het krokusknolletje heeft wel een soort vliezig schilletje waardoor je zou denken dat het een bolgewasje is.

Daslook

Soms word je, als je door een bos of park loopt, ineens overvallen door de onmiskenbare geur van look.

Daslook (allium ursinum)

Daslook, eveneens een stinzenplant, houdt van humusrijke bosbodems, liefst op een beschaduwde plek. In het smalle doorgangetje bij de houtblokken in onze IVN-tuin De Bimd groeit het ook.

Daslook bloeit van ongeveer begin april tot half mei. De hele plant is eetbaar en internet staat vol met recepten voor bijv. daslookpesto. Toch is het zaak om goed op te passen dat je niet per ongeluk het blad van het lelietje ter dalen of van herfsttijloos plukt, beide zeer giftige planten! Vanaf eind januari komen de langwerpige, ovale bladeren boven de grond. Zeker als de planten nog niet bloeien is de kans op verwisseling groot. De bladeren lijken op het eerste gezicht erg op elkaar. Maar bij het fijnwrijven van de bladeren van daslook komt de karakteristieke geur vrij.

Het verhaal gaat dat dassen de plant eten en hun burcht bij voorkeur in de buurt of onder daslook graven. Maar de Latijnse naam "allium ursinum" kan vertaald worden als 'berenlook': beren zouden na hun winterslaap als eerste deze plant eten om hun stofwisseling weer op gang te brengen.

In de middeleeuwen werden er nogal wat medicinale eigenschappen aan toegekend; het zou helpen tegen reuma, jicht en astma. Nog steeds wordt beweerd dat het

antivirale en antibacteriële eigenschappen bezit.

Pluk jonge, zachte blaadjes. Als de bloemen eenmaal open zijn, worden de blaadjes taai.

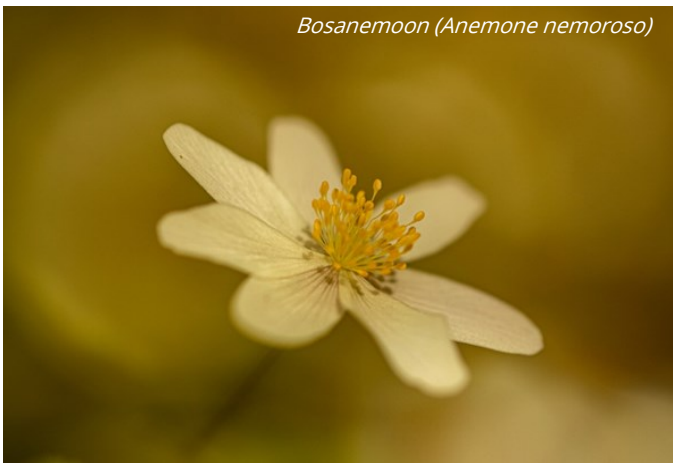
De bloemen zijn dan weer wel te eten, in een salade bijvoorbeeld. Pluk alleen niet vlakbij wegen of hondenuitlaatgebieden en liever ook niet in het bos. Plant ze gewoon in je tuin!

Bosanemoon

Nog zo'n stinzenplant die uitgestrekte sneeuw witte bloemtapijten kan vormen van maart tot en met mei.

De naam 'anemone' komt van het Griekse woord anemos, dat 'wind' betekent: de kleine dopvormige zaden worden door de wind verspreid. Maar de bosanemoon heeft nog meer ijzers in het vuur om zich te vermeerderen: ze maakt ondergrondse wortelstokken én maakt daarnaast ook gebruik van de koeriersdienst Mier&Co én van de wind om de dopvormige zaden te verspreiden. Dat moet ook wel, want dit kleine plantje stelt nogal wat eisen aan de grond. Je ziet de anemoon op vochtige, humusrijke, lemige grond. De Latijnse naam 'nemoroso' betekent 'bosrijk'.

De bloemen hebben 5-7 bloemdekblaadjes en elk bloempje staat apart op een steeltje. Ze staan vaak zo dicht bij elkaar dat ze een sneeuw wit tapijt vormen. En het lijkt of ze zich allemaal naar de zon richten om zoveel mogelijk voorjaarswarmte op te vangen.

De naam anemone heeft ook nog een mythologische herkomst (bron: natuurverhalen.nl).

In de tijd dat de goden op aarde leefden, werd de god van de westenwind, Zephyros verliefd op de nimf Anemone, godin van de natuur. Maar de nimf was nymfomaan en hield van alle mannen.

Zephyros wilde zijn nimf alleen voor zichzelf hebben, maar Anemone kon andere goden niet weerstaan. De god van de westenwind deed zijn beklag bij Hera, de koningin der goden en vrouw van Zeus de oppergod. Zeus was een schuinsmarcheerder als geen ander en Hera leed hieronder. Als slachtoffer van haar man voelde ze mee met Zephyros en om verder liefdesverdriet te voorkomen, veranderde ze de nimf in een onopvallend bosplantje, zodat ze niemand meer kon verleiden.

Zephyros miste zijn geliefde en zocht haar overal, riep haar naam, maar kon haar niet vinden. Op een lentedag vond hij haar toen ze haar betoverende bloemetje opende naar de zon. Sindsdien zijn ze vaak samen.

Hoe je dat ziet? Let eens op de westenwind die door de tere bloemen ritselt. Als je ziet dat een anemoon zich beweegt in de wind, dan weet je dat ze weer samen zijn en dat Zephyros zijn geliefde Anemone streelt en kust.

Wie helpt IVN Laarbeek tijdens NLdoet?

Ook dit jaar doet IVN Laarbeek weer mee met NLdoet. Deze vrijwilligersactie wordt ieder jaar georganiseerd door het Oranje Fonds. NLdoet activeert met veel publiciteit zoveel mogelijk Nederlanders om een dag vrijwilligerswerk te doen.

Op vrijdag 15 en zaterdag 16 maart worden van 9.00 uur tot 16.00 uur rond IVN-gebouw De Bimd aan de Beekseweg 3, 5735 CB te Aarle-Rixtel diverse werkzaamheden gepland.

Zo worden er rond de vertelboom nieuwe zitplaatsen gecreëerd voor de kleinste jeugd, maar ook voor ouders en grootouders. Ze worden van natuurlijke materialen gemaakt. Daarna zijn er hopelijk voor 20-50 mensen mooie zitplaatsen.

Verder wordt er een voor ooievaars uitnodigend nest gebouwd dat voldoende vrij in het land staat. De huidige paal staat te dicht bij de bomenrand.

Ook gaan de vrijwilligers helpen bij het bouwen van een opslagruimte voor wilgentenen met daarin een bevochtigingsmogelijkheid. Zo kan er het hele jaar door gevlochten worden.

Opgeven kan voor alleen de vrijdag, voor alleen de zaterdag of voor beide dagen.

Alle hulp is welkom. Tussen de middag wordt er voor een lunch met soep en broodjes gezorgd.

Aanmelden bij voorkeur via de website van NLdoet: www.nldoet.nl

Zoek daar op IVN Laarbeek en je vindt:

'[Krukjes voor onder vertelboom](#)' en '[Ooievaarsnest maken en oprichten](#)' en '[Vlechtwilgen opslag](#)'.

Op beide dagen wordt aan alle activiteiten gewerkt. Kies gewoon voor de dag waarop je kunt komen helpen.

De IVN Evenementenwerkgroep hoopt je op 15 en/of 16 maart te kunnen begroeten bij De Bimd!

Ook geïnteresseerd in bomen?

Houdt u van bomen ?

Bomenschouw cursus bij IVN Laarbeek

Op woensdag 13 maart 2024 houdt de Bomenwerkgroep van IVN Laarbeek een introductie-avond voor een bomenschouw cursus als vervolg op de basis cursus van vorig jaar.

Tijdstip: van 20.00 tot 22.00 uur

Plaats: De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB te Aarle-Rixtel.

In deze cursus gaat het over het schouwen van bomen: hoe mooi zijn bomen, hoe zien ze eruit en wat is hun conditie. Is die boom gezond of heeft hij een ziekte? Toont hij een gebrek of wordt hij aangetast door parasieten? Werkt deze boom samen met schimmels die vriendjes voor hem zijn of liggen er vijandige schimmels op de loer? Iedereen met interesse voor bomen is van harte welkom!

Afgelopen jaar hebben enkele tientallen mensen al de 'Basis cursus Bomen' gevolgd bij IVN Laarbeek. Bij deze cursus hoorde een lespakket. Geïnteresseerden voor de 'Bomenschouw cursus' die de basis cursus niet gevolgd hebben, krijgen alle informatie uit de basis cursus in de vorm van een PDF-bestand gratis uitgereikt. Daarmee kunnen zij zelf al aan de slag gaan.

Tijdens de introductie krijgt u te horen wat de exacte inhoud is van deze nieuwe cursus en hoe u zich kunt inschrijven (zie ook het schema hieronder).

De Bomenschouw cursus bestaat uit 5 theorielessen en een lezing op woensdagavond van 20.00 tot 22.00 uur in De Bimd, en 4 praktische buitenlessen op zaterdagochtenden op bepaalde natuurterreinen.

Voor leden van de bomenwerkgroep is de cursus gratis. Voor overige deelnemers kost de cursus € 40,00. Hierin is inbegrepen een map voor cursusinformatie die deels op papier en deels in PDF's ter beschikking wordt gesteld en koffie/thee tijdens de theorieavonden.

Lessenschema:

- 13 maart: Introductie-avond
Daarna eventueel inschrijven.
- 27 maart: Theorieles 1 → Terugblik op basis cursus
- 30 maart: Praktijkles 1 → IVN natuurtuin
- 3 april: Lezing → Michel Brands en
Maartje Bleeker
- 10 april: Theorieles 2 → Gezonde bomen
Bomen met gebreken
- 13 april: Praktijkles 2 → Eyckenlust
en omgeving kanaal
- 24 april: Theorieles 3 → Bomen en zijn gasten
- 4 mei: Praktijkles 3 → De Warande
- 8 mei: Theorieles 4 → Werkwijzen protocollen
bomeninventarisaties
- 11 mei: Praktijkles 4 → Herendijk na 10 jaar
- 22 mei: Theorieles 5 → Presentatie: Visie IVN en
gemeente.
Afsluiting cursus.

Jaarafsluiting 17 december 2023

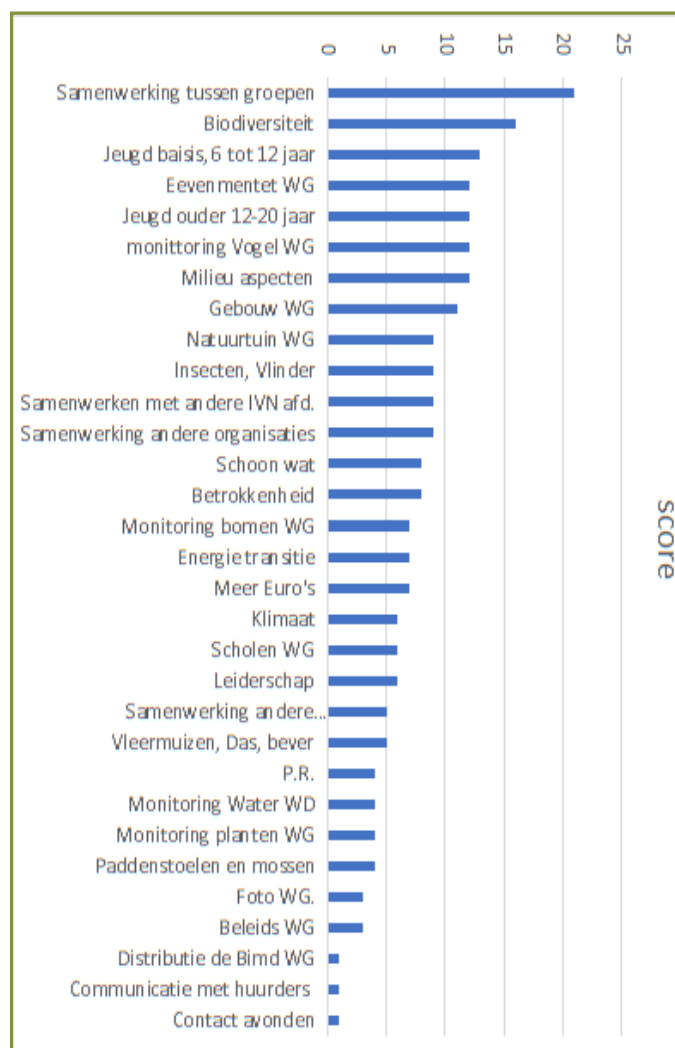

Tijdens de jaarafsluiting op zondag 17 december 2023 kreeg iedere aanwezige de mogelijkheid om 5 stickers te plakken op een door Bert Lemmens in elkaar geknutselde poster met de vraag:

Aan welke onderwerpen moet IVN Laarbeek meer aandacht besteden?

Heel verrassend en spontaan vonden er, onder het genot van een glas glühwein, veel discussies plaats alvorens de stickers geplakt werden. Bert maakte er een grafiek van. Een uitgebreide versie met nadere uitleg is bij Bert op te vragen. Wellicht gaan bestuur en werkgroepen iets met deze uitslag doen.

Hierbij de resultaten:

Welke boom is dit?

door Koen Brand

Varenbeuk (*Fagus sylvatica* 'Asplenifolia')

Voor het najaarsnummer van 'De Bimd' heb ik een artikel geschreven over de prachtige treurbeuk op landgoed 'Het Amelink' in Lonneker. Ik was toen ik dat artikel schreef in het huis van mijn zoon dat tegenover dit landgoed ligt. Inmiddels hebben Annette en ik het huis naast mijn zoon gekocht en wanneer ons huis in Aarle-Rixtel is verkocht, verkassen we naar Twente.

De boom die ik in dit artikel wil bespreken is de Varenbeuk. In de winter lijkt deze boom veel op de gewone beuk: dezelfde gladde stam, dezelfde lange knoppen en dezelfde napjes waarin de beukenootjes hebben gezeten. Maar als je dan op de grond kijkt naar de bladeren die daar liggen, zie je dat die sterk afwijken van de bladeren van de beuk die we normaliter tegenkomen in bossen en langs lanen.

De grond ligt bezaaid met vrij smalle, diep ingesneden bladeren, die wel wat weg hebben van de bladeren van de afwijkende zwarte els (*Ulmus glutinosa* *Laciniata*) die ik in het voorjaarsnummer van 2023 heb beschreven. Ook die heeft diep ingesneden bladeren.

De varenbeuk is een variant van de gewone beuk. Net zoals bij de varenbeuk stammen alle rode beuken, treurbeuken, zuilbeuken en kronkelbeuken af van enkele individuen die afwijken van

de gewone beuk. Deze afwijkende bomen worden doorgeweekt om daarna geplant te worden in parken en lanen.

De varenbeuk werd aan het begin van de 19^e eeuw ontdekt in Frankrijk. In de Hortus in Leiden staat een exemplaar dat rond 1818 is geplant. De boom kan wel 20 meter of hoger worden en heeft een zeer dichte kroon en een dikke stam. Zoals bij alle beuken is de bast dun. Om de cambiumlaag die onder de bast ligt te beschermen tegen zonnewarmte heeft de beuk een dicht bladerdak. Bij de varenbeuk kom je enerzijds bomen tegen die allemaal smal en ingesneden zijn, maar ook bomen met veel variatie in het blad: van normale beukenbladeren via ingesneden naar heel smalle bladeren. Die kan je samen aan een boom tegenkomen.

In de Dorpsstraat in Aarle-Rixtel staan voor de trap naar de trouwzaal twee zuilvormige beuken. Ook bij deze bomen ben ik ingesneden bladeren tegengekomen. Maar het merendeel van het blad bestaat uit normale beukenbladeren. De foto hieronder heb ik gemaakt in april 2019. Naast het ingesneden blad zie je ook de bloeiwijze van deze boom. Je ziet dat het blad is ingesneden maar het is niet zo smal als het blad dat ik eerder in dit artikel laat zien.

Plantaardig koken met Marrit

Tofu deel 2

Ik ben gek op de Aziatische keuken. Er wordt veel tofu gebruikt, veel verse groenten en geweldige smaakmakers. Ik ben dan ook regelmatig in de toko te vinden (Amazing Oriental in Eindhoven). Verschillende soorten tofu zijn daar te koop: van stevige tot zijdezachte. Welke je hier gebruikt, mag je zelf bepalen. Ook tofu van de supermarkt is prima. En zelfs gerookte tofu smaakt lekker in dit gerecht.

Ook zijn er in dit recept wat andere bijzondere ingrediënten gebruikt. De lichte sojasaus van Pearl River Bridge is een echte aanrader. Zachter en minder zout dan de bekende Japanse sojasaus. Een ritje naar de toko waard. En ook de crispy chili oil is een must have. Deze chilipepertjes in olie zijn gemengd met gefermenteerde boontjes. De smaak is haast niet te omschrijven, maar enorm verslavend.

Mapo tofu vindt zijn oorsprong in de Chinese provincie Sichuan, vandaar de toevoeging van sechuan pepers. Ze zijn bij de supermarkt te koop geweest, maar helaas steeds moeilijker verkrijgbaar. Erg jammer, want de smaak van deze peper is niet te vergelijken met gewone zwarte peper. Het is veel kruidiger, voller, zelfs wat zoetig. Als je er aan kunt komen, bij de toko of online, raad ik je aan het te kopen.

Mapo tofu

Ingrediënten

- 1 pak tofu (+/- 400 gram), in blokjes van 1x1cm
- 2 el maizena
- 1 el lichte sojasaus (Pearl River Bridge lichte sojasaus, te koop bij de toko)
- 1 el sechuan peperkorrels, geroosterd en fijngemalen (La Drogheria of de toko)
- 3 teentjes knoflook
- 2 el geraspte gember, eventueel te vervangen door een tl gedroogde gember of een scheut gembersiroop
- 1 à 2 el sesamololie
- 1 el crispy chili oil (Lao Gan Ma, te koop bij de grotere supermarkt en toko), eventueel te vervangen door 1 tl chilivlokken (of meer of minder naar smaak)
- 100 gram vegetarisch gehakt, eventueel te vervangen door gehakte champignons, of je gebruikt ze allebei
- Groenten, grof gesneden. Paksoi, paprika, ui, broccoli of wat je lekker vindt
- 3 lente-uitjes, in ringen gesneden
- Olie (zonnebloemolie, arachide, raapolie)

Bereiding

Verhit in een koekenpan wat olie en bak de knoflook zacht. Laat niet aanbranden en bruin worden, dat maakt de knoflook bitter.

Voeg vega gehakt of champignons toe en bak krokant (of bruin, in geval van champignons). Voeg dan groentes, gember, sechuan peper en crispy chili oil toe en bak even. Meng ondertussen maizena met 2 el water. Voeg samen met 400 ml water en de sojasaus toe aan de pan en laat een minuutje of 2 koken, tot de saus dikker wordt. Voeg tofu toe en laat een minuutje of 3 warm worden. Serveer met de ringetjes lente-ui. Lekker bij rijst.

*De Aziatische keuken:
Veel tofu, groenten en
geweldige smaakmakers.*

De jonge natuuronderzoekers

December, overwinteren

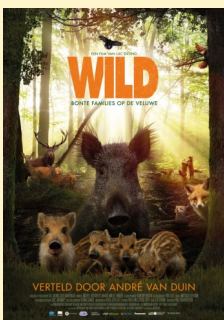
De winter staat voor de deur, dus we gaan ons eens verdiepen in de manieren van overwinteren door verschillende dieren en planten. Zo zijn er dieren die in winterslaap gaan, zoals de egel. Maar er zijn ook dieren die in een winterrust gaan, dieren die een extra isolatielaagje krijgen, dieren die de zon opzoeken en naar het zuiden trekken. En bij planten zijn er die bladeren laten vallen, die speciale bladeren hebben die tegen kou kunnen of planten die onder de grond overwinteren.

Na een korte intro mogen de kinderen de tuin in. Met lichtjes zijn plekken gemarkeerd waar ze vragen kunnen vinden over overwinteren. Er worden ook van wilgentenen houdertjes gevlochten voor vetbollen. Lekker buiten in de frisse buitenlucht. De koude handjes kunnen halverwege de avond opgewarmd worden aan een kop warme chocomel.

Januari, bioscoop in De Bimd

Helaas, helaas. Door de vele regenval kon de geplande natuurwandeling 's middags niet doorgaan. Gelukkig zaten we tijdens het vervangende avondprogramma wel lekker droog!

De Bimd was omgebouwd tot een bioscoop en samen hebben we de prachtige natuurfilm Wild bekeken. Wat een mooie natuurbeelden van de Veluwe! Het edelhert, het wilde zwijn en de vos speelden de prachtige hoofdrollen. Ook dankzij het vrolijke filmcommentaar door André van Duin hebben we echt van de film kunnen genieten.

In de pauze speelden de kinderen heel enthousiast de Estafette-loop-quiz. Al rennend probeerden ze in groepjes weetjes over de hoofdrolspelers te vinden. Met popcorn en ranja keken we samen naar het tweede deel. Zo werd het toch nog een heel gezellige avond!

Tekst Diny en Marrit, foto's Diny en Ton

Februari, voedselverspilling

Voor deze avond hebben we als thema voedselverspilling. Per Nederlander gooien we elk jaar ongeveer 32 kilo aan voedsel weg, waarvan het grote deel nog goed was geweest mits het goed was bewaard. Of het was nog goed, maar vanwege de datum toch weggegooid. Even een lesje over verschil tussen 'tenminste houdbaar tot' en 'te gebruiken tot' en over 'kijken, ruiken, proeven'. Want al het voedsel dat geproduceerd is, heeft iets 'gekost'. Niet alleen geld, maar ook grond, grondstoffen en milieuvervuiling. De kinderen hebben thuis bijgehouden wat er zoal wordt weggegooid en dat gaan we samen eens inventariseren. Daarna gaan ze middels een spel kijken hoe sommige producten bewaard moeten worden (in de koelkast, in de vriezer, op de fruitschaal of koel en donker). De kinderen moesten ook een mesje en snijplank meenemen voor het laatste onderdeel: inmaken van groenten. Voor ieder kind is er een pot en wat 'restjes' groenten, die ze klein mogen gaan snijden en in het potje doen. Daarna wordt er een azijnmengsel op gegoten, waardoor de groenten langer houdbaar zijn. Voorzien van volle potjes gaan de kinderen weer naar huis.

De jonge natuuronderzoekers

Woensdag 13 december, tuinvogels

Kinderen komen enthousiast binnen. Dat zien we graag. Ze hebben er zin in. Ook wij hebben er zin in. Deze keer gaat het over vogelvoedsel. Wederom heeft Cees een mooie duidelijke presentatie gemaakt over allerlei vogels. Groot en klein. Het doet ons deugd dat de kinderen zoveel vogels kennen. Maar wat eten ze? Waaraan zien we of de vogels insectenetters, zaadeters of vleeseters zijn? Aan hun snavel en poten. Zaadeters hebben meestal stevige snavels waarmee ze zaden kunnen breken. Insectenetters hebben spitse snavels waarmee ze insecten kunnen pikken. Vleeseters hebben vaak een haaksnavel om te kunnen scheuren. Maar in de winter zie je veel vogels zaden of pinda's eten, gewoon omdat er geen insecten vliegen. Om de vogels door de koude winter heen te helpen, gaan we een voedselpoppetje maken. Na alle uitleg hebben ze daar wel zin in. De foto laat de resultaten zien. De kinderen willen met de foto allen een gelukkig nieuwjaar wensen en hopen dat de vogels van hun zelfgemaakte poppetjes zullen smullen.

Cees: "Wat kennen jullie veel vogels. We kunnen wel stoppen." "Neeeee", is de reactie in koor.

Woensdag 10 januari, braakballen

Wat is het koud buiten. Wel gezond weer om erop uit te gaan. Helaas, dat bewaren we voor een andere keer. Vandaag hebben wij veel braakballen gekregen en die gaan we samen uitpluizen. Het zijn braakballen van kerkuilen en die vreten veel muizen. Niemand heeft de resten van een vogeltje gevonden. We hebben spitsmuizen en bosmuizen kunnen ontdekken. Dat konden we weten omdat Cees ons vooraf het een en ander heeft uitgelegd, zoals welke soorten vogels braakballen maken en waarom. Dat een buizerd sterke maagsappen heeft waardoor hij botjes kan verteren. Dat zijn braakballen voornamelijk haren bevatten. Dat je uilen herkent aan de stand van de ogen, namelijk voor in de kop, terwijl een buizerd de ogen in de zijkant van de kop heeft zitten. Dat uilen hun ogen niet kunnen bewegen maar hun kop ver kunnen draaien, zodat de hele omgeving gezien kan worden. Uilen hoor je ook niet

vliegen, daar zorgen de donsachtige veren voor. En dan nu aan het werk. Vlijtig worden de braakballen opengemaakt. Voorzichtig worden de botjes en schedeltjes eruit gevist. Een voorbeeldkaart helpt de kinderen ontdekken wat voor botjes het zijn. Alles wordt op zwart papier geplakt en in een 3D lijstje gezet. Een mooi resultaat waar ze nog vaak naar kunnen kijken.

van IVN Laarbeek

Woensdag 21 februari, diersporen zoeken

Kinderen, wat is het nat in de natuurgebieden. Op het programma staat 'Diersporen zoeken in de Ruweeuwswel'. Als er één gebied is dat laag ligt dan is het de Ruweeuwswel. Laarzen aan dus. Maar het valt reuze mee en IVN'ers klagen niet vlug over het weer. We gaan in drie groepjes. Al snel zien we een dode kikker. De kinderen weten dat het een kikker was, want hij heeft geen wratten en een spitsere kop dan een pad. Bij 10 graden worden kikkers wakker uit hun winterslaap. Waarschijnlijk is deze te vroeg wakker geworden en is hij verhongerd.

Poep, stront, kak

Natuurlijk komen we ook verschillende uitwerpselen tegen. Welke andere woorden kennen jullie voor uitwerpselen? Nou daar gaat ie: poep, stront, kak, keutel, vijg, flats, vlaai, drol, strontje, derrie. Op de vraag welk dier ze produceert, wisten ze ook het antwoord. Dat vonden wij knap.

Leeggegeten slakkenhuisjes

Een eind verderop vindt een groepje meiden een regenwurm. Antoinette legt de anatomie van het beestje uit. Waar het zadel zit en waarvoor het dient. Zo, de seks van pieren is nu ook bij deze kinderen bekend. Wilma vertelt nog dat een pier de omgevingstemperatuur aanneemt. De kinderen zien nog meer sporen van dieren, zoals leeggegeten slakkenhuisjes, wissels, holletjes, nestjes, vlaatplekken, maar ook sporen van planten en schimmels. Er groeien zelfs al plantjes, zoals fluitenkruid, ooievaarsbek, sneeuwklotjes, de blaadjes van de bosanemoon, en bloeiend speenkruid. Met een mesje graaft Antoinette één plantje uit de grond. Daar zien ze de speentjes, kleine knolletjes aan de wortels.

Stil zijn bij de grote dassenburcht

Een stukje verderop ontdekt iemand al vuurrode knopjes van de hazelaar. Iedere groep beleeft de tocht op eigen manier. Plots rent een haas weg die zijn spoor maakt door het hoge gras. Dan komen we langs een grote dassenburcht. Vooraf hebben de leiders de jeugd de wacht aangezegd dat ze stil moesten zijn en niet stampen of hardlopen. Onze complimenten want ze hielden zich daar keurig aan. Een kind telde 19 openingen. Rondom de burcht waren veel verse graafsporen. Helaas weer tijd om terug te wandelen. Het was een fijne wandeling. En... het bleef droog!

Opwarming?

Wie denkt er bij min 8 graden vorst 's nachts aan opwarming? Iedereen natuurlijk. Het eerste tikje van deze winter waar iedereen blij mee is na drie maanden regen. Lekker warm aangekleed en naar buiten! Eindelijk een winterzonnetje of lekker warm binnen bij de kachel.

Bij het IVN is het heel gewoon om lekker buiten te zijn en te genieten van alles wat er te zien valt en dat is heel veel. Ook nieuwe ontdekkingen in de natuur waar wij nog nooit van gehoord of gezien hebben. Gerrit Post, onze bomenvriend, die elke boom in de Bimd kent en van ze geniet, kijkt ook waar anderen niet naar kijken, zoals naar de toestand van bomen en naar dood hout dat een gevaar kan opleveren voor de wandelaars op ons Ommetje.

Een paar weken geleden zag hij een bijzonder fenomeen, dat hij ook nog nooit gezien had en waar hij ook geen antwoord op had. Een flink aantal jonge berken was aangeast met wondjes die zich probeerden te herstellen. Je ziet dat wel vaker bij bomen die beschadigd zijn en die rond de wond zich gaan herstellen. Maar de vraag was: hoe komen die berken aan deze wondjes?

Hetty Lemmens, die altijd het naadje van de kous wil weten, is aan de slag gegaan op diverse bomenwebsites, maar ze kon niks vinden. Toen naar Vroege Vogels gevlogen en daar was het antwoord. Tijdens de droge zomers van de laatste jaren proberen dieren ieder op hun eigen manier toch aan vocht te komen.

Zo ook de hoornaars, onze grootste wespensoort die sinds een aantal jaren steeds vaker voorkomt (een gevolg van de opwarming?). Maar wat blijkt: hoornaars zijn blijkbaar dol op berkensap. Ze knagen een stukje schors van de jonge loten en doen zich te goed aan het vocht. Wat achterblijft, is een wondje dat zich probeert te herstellen.

Dus als je binnenkort weer eens naar buiten gaat, geniet dan van de kleine dingen en deel ze met anderen.

Dieny van den Heuvel

Waar is die groene wereld?

door Piet van Wetten

Als je ogen niet meer zien,
je mond niet meer kan spreken,
rest je: gevoelsverbinding met de natuur;

Waar kan die jou aanspreken?
Kan die jou laten voelen?
Is ruiken 'n optie?

Je kiest voor erin opgaan!
Terug naar volledig samenzijn;
was het ooit zo?

Nog vóór het stadium van zaad?
Nog veel priller in wording?

Niemand had 'n wil,
niemand wist van communicatie;

Alles gedreven door 'n grote kracht!
We zullen altijd blijven gissen en zoeken!

Nu we nog leven, mogen we zien,
mogen we spreken en voelen,

Spreken met planten en bomen,
zingen met vogels en ruiken aan mos;

We kunnen ons strekken op bedden van humus,
slapen en dromen onder bladerdek,

Spreken met de kleine dieren,
die omvallen van verwondering:
nooit 'n vermoeden dat grote wezens,
zich zouden kunnen verhouden tot dat kleine leven;

Heel pril is daar het zaad van liefde,
het zaad dat graag ontkiemt

op 'n bodem van diepe genegenheid;
Als alles zich verhoudt tot

het ultieme gevoel van saamhorigheid,
kan de wereld nog één groene tuin worden!

Controle nestkasten

Op maandagmiddag 23 oktober 2023 hebben Antoon en Pieter Verhoeven en ik afgesproken om de nestkasten in de Groene Long te controleren en zuiver te maken. Van de 24 nestkasten zijn er 16 bezet geweest. Enkele spechtenkasten zijn bezet door spreeuwen.

Ook zijn er bij een paar mezenkasten door een specht het vlieggat groter gemaakt. Hier is een ijzeren plaatje met het juiste vlieggat bevestigd.

In de bosuilenkast heeft vermoedelijk een holenduif gebroed.

Eén kast is weg, daarvoor wordt binnenkort een nieuwe opgehangen.

De nestkasten bij De Bimd zijn op enkele vrijdagmiddagen in oktober gecontroleerd en zuiver gemaakt. De vier nestkasten in het bos bij de brug zijn gecontroleerd door Adrienne Hurkx, Gerrit Post en ik. Van de 42 nestplaatsen waren er 20 bezet.

In enkele spechtenkasten woonden spreeuwen. In de bosuilenkast in de vertelboom heeft een holenduif gebroed, maar bij controle zat er een hoornaarsnest in; deze kast is later zuiver gemaakt.

Eén van de huismussen kasten is vervangen door een koolmezenkast. Ook moet er een slechte mezenkast vervangen worden.

De bosuilenkast bij Jurgens en de kasten op het terrein van Laarbeekerbos zijn schoon gemaakt.

Bert Staal

Groot verspreidingsgebied

Niet echt moeders mooiste, de gewone of bruine pad. We kennen hem allemaal wel want hij heeft een groot verspreidingsgebied. Hij leeft het hele jaar zowel in water als op land, alleen voor de voortplanting is oppervlaktewater nodig. Padden moeten vaak lange afstanden afleggen om bij het water te komen. We noemen dat de paddentrek. Die vindt plaats van februari tot en met april. Ze moeten vaak drukke wegen oversteken, waarbij veel verkeersslachtoffers vallen. Ieder jaar trekken de padden naar het water waar zij vandaan komen.

Wrattige huid

De pad wordt ongeveer 6 tot 13 cm groot. De kleur is bruin, roodachtig of grijs. Het mannetje is veel kleiner dan het vrouwtje, ongeveer een derde. In de paartijd lijkt het mannetje wat groter. Dat komt door het onder de huid ophopen van lymfevocht. Hij heeft dikke voorpoten met kussentjes om zich tijdens de paartijd aan het vrouwtje vast te klampen. Bekend is de wrattige huid van de pad. Die wratten zijn slijmklieren.

Het lijf van de pad is gedrongen, de kop is breed, de ogen zijn oranje-rood tot goudbrons met een horizontale, spleetvormige pupil. De achterpoten hebben weinig ontwikkelde zwemvliezen. Bij de kortere voorpoten ontbreken deze.

Bufo bufo, de gewone pad

Padden zijn vooral in de schemering actief. Door zijn camouflagekleur is hij moeilijk te zien. Overdag verstopt hij zich in holletjes, onder stenen of in struiken. Het voedsel bestaat voornamelijk uit ongewervelde dieren zoals insecten, spinnen, slakken en regenwormen. Padden zijn koudbloedige dieren. Hun lichaamstemperatuur hangt af van de omgevingstemperatuur. Bij grote afkoeling kunnen ze minder bewegen en dus minder goed voedsel vinden. Tegen de winter zoeken ze daarom een goede schuilplaats en gaan in winterslaap. De lichaamstemperatuur en de hartslag dalen, het bloed stroomt trager en de ademhaling gaat trager en gaat nu alleen door de huid. Op die manier gebruiken ze heel weinig energie en kunnen ze lange tijd zonder voedsel. Een pad kan achterwaarts met de achterpoten een holletje graven om de winter door te brengen.

Voortplanting

Voor de voortplanting trekt de pad naar het water. Het mannetje klampt zich tijdens de tocht vaak al aan het vrouwtje vast. We noemen die houding de amplexus. Het vrouwtje zet in het water haar eitjes af, die worden meteen door het mannetje bevrucht. Er is dus geen paring, maar een uitwendige bevruchting. De eitjes worden in strengen afgezet en rond waterplanten gewikkeld. Er kunnen wel tot 8000 eitjes afgezet worden. Daarna verlaat het vrouwtje

Foto James Lindsey

het water, het mannetje wacht op een ander vrouwtje. Hij heeft er wel zin in! Het komt zelfs voor dat hij zich vastklampt aan andere dieren zoals salamanders of vissen.

Paddentrek en paddenregen

Paddenregen

Na een dag of tien komen de kikkervisjes uit de eitjes, de dikkopjes. Ze blijven bij elkaar in zogenaamde scholen. De metamorfose tot kleine pad duurt ongeveer twee tot drie maanden. Van al die kikkervisjes vallen de meeste ten prooi aan vijanden, zoals kevers en spinnen. De overlevende padjes blijven nog een tijd aan het water en trekken dan bij regenachtig weer massaal naar hoger land. Dat wordt de paddenregen genoemd.

Veilig oversteken

Om zo veel mogelijk padden tijdens de paddentrek veilig drukke wegen over te laten steken, zijn vele vrijwilligers in meer dan 130 werkgroepen actief. Meestal wordt gebruik gemaakt van schermen langs de weg. Daarbij worden emmers ingegraven. De op die manier verzamelde padden worden in de buurt van het voortplantingswater op een veilig plekje losgelaten. Ook zijn er op een aantal plaatsen faunapassages voor amfibieën, dat zijn open of dichte tunnels onder de weg.

Bovenstaande foto's Kieknou

Anneke

Een nieuwe uitdaging voor

Alweer zo'n druilerige ochtend in februari. In de keuken van ons verenigingsgebouw De Bimd zorgt Koen Brand voor behaaglijke warmte en zet echtgenote Annette een lekkere kop koffie. Vandaag hebben Ton en ik een gesprek met hen. Want na jaren actief geweest te zijn binnen IVN Laarbeek gaan ze het dorp verlaten. Lonneker in Twente is hun nieuwe bestemming. "We waren een poosje platgeslagen door ziekte, maar nu hebben we weer volop energie. We hebben hier een heel fijne tijd gehad, veel gedaan. Nu gaan we een nieuwe uitdaging aan", zegt Annette. In Twente zijn inmiddels al contacten gelegd met de IVN-afdeling. Daar kunnen ze twee bijzonder actieve vrijwilligers verwelkomen.

Annette en Koen hadden een jaar of tien geleden allebei een drukke baan. Maar de pensioenleeftijd naderde en ze gingen zich oriënteren op activiteiten in de komende vrije tijd. Beiden wilden door die bezigheden graag meer mensen uit het dorp leren kennen, want dat was er door de drukke werkzaamheden niet echt van gekomen. Koen besloot de natuurgidsenopleiding bij het IVN te gaan volgen. Voorwaarde was dat er iemand van de afdeling Laarbeek in de organisatie kwam. Annette is toen lid geworden van het cursusteam van de gidsenopleidingen en kwam zo ook bij het IVN.

"Je hoort er meteen bij."

IVN Laarbeek bleek geen verkeerde keuze. Koen herinnert zich nog goed hoe hij in de vereniging werd opgenomen. "Je gaat hier zitten en je hoort er meteen bij." Werk was er bij IVN Laarbeek genoeg. Koen was op woensdag in de natuurtuin bezig en op donderdag en vrijdag hielp hij bij de renovatie van De Bimd. "Bomen hadden altijd al mijn belangstelling en ik werd de trekker van de bomenwerkgroep." Annette bleek zich goed te voelen in het regelen van dingen. Ze legde zich daarnaast toe op het koken met planten uit eigen tuin en gaf kookcursussen. Ook het vlechten met wilgentenen werd een liefhebberij. En bij dat alles maakte ze ook nog enkele jaren deel uit van het bestuur van IVN Laarbeek.

r Annette en Koen Brand

“Veel potentie in onze organisatie.”

Kijkend naar de vereniging baart de gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers wel zorgen. “De organisatie is daardoor kwetsbaar”, vindt Koen. “Maar onze afdeling heeft meer dan 300 leden. Er zit veel potentie voor de toekomst.” Die toekomst ziet er volgens hem voor de natuur niet al te rooskleurig uit. “De vier grootste problemen zijn vermesing, verzuring, verdroging en verdichting. De afgelopen 10 jaar heeft de regering niets anders gedaan dan pappen en nathouden. Er zijn geen fundamentele stappen genomen. De uitstoot van stikstof moet echt omlaag. Waarom moeten wij als klein land een van de grootste voedselexporteurs zijn? We importeren soja, exporteren vlees en we blijven zelf met de stront zitten. Ik hoop dat de kleinschaligheid terugkeert. Laten we alsjeblieft ophouden met al die mais.”

“De natuur wint altijd.”

Annette en Koen zien ook wel positieve ontwikkelingen. Particuliere initiatieven, vaak gesteund door gemeentes. Een van die positieve ontwikkelingen vinden beiden onze eigen natuurtuin. In Twente gaan ze door met hun liefde voor de natuur. Annette heeft al wilgentenen gekregen om aan het werk te gaan met de Twentse jeugd. Koen is van plan om op zijn nieuwe lap grond een voedselbos in te richten. Een positieve instelling nemen ze mee. Annette: “Al maakt de mens nog zoveel kapot, de natuur wint altijd.”

We zullen als IVN Laarbeek deze twee actieve vrijwilligers missen maar we wensen hen veel geluk in het mooie Twentse land!

De GROTE Gele Kwikstaart, *Motacilla cinerea*

Tekst en foto's Piet Gruyters

Opmerkelijke toename

De Grote Gele Kwikstaart is een zangvogel uit de familie van de kwikstaarten en piepers. Tot 2000 was de GGK in de provincie Noord-Brabant een uiterst zeldzame broedvogel. Vanaf de eeuwwisseling is er sprake van een opmerkelijke toename. De ontwikkeling van de populatie is een aantal jaren op de voet gevolgd. Vorstperiodes zorgden voor een lichte terugval.

Grote Gele Kwikstaarten zijn liefhebbers van stromende beken met stenen of zandbanken en rivieren en kanalen. Hun voedsel, dat voornamelijk bestaat uit insecten, insectenlarven, vlokreeftjes, spinnen en slakjes, zoeken ze vooral langs de waterlijn, waar ze lopend achter insecten aanjagen.

De GGK broedt in holtes. Hij is te vinden bij stuwen, sluisen, rioolwaterzuiveringsinstallaties, haven- en rangeerterreinen, opslagplaatsen van bouwmaterialen en erven. Bekken en waterlopen zijn de belangrijkste habitat, waarbij

als broedlocatie heel vaak een sluis, watermolen, stuw of een ander bouwwerk wordt gekozen.

Stroming is vaak een bepalende factor voor het voorkomen van de soort. Plaatsen waar een waterstroom door een vernauwing moet (bruggen, stuwen, sluisen, watermolens) zijn favoriet. Ook Rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) staan in de belangstelling. Daarnaast kun je ze ook aantreffen in sloten met slikranden en grachten bij kastelen. Ze nestelen in nissen, spleten en holtes onder bruggen, in sluisdeuren, nestkasten, betonnen pijlers, tussen boomwortels, zelfs op een neonlamp onder het viaduct over de kanaalomleiding aan de Bakelseweg.

Nestkasten

Het broedseizoen loopt van half maart tot half juli, vaak met twee legsels per jaar. Maar het kan ook voorkomen dat er in één seizoen voor drie broedsels gezorgd wordt! De GGK legt meestal tussen de drie en zes eieren, het vrouwtje en het mannetje broeden allebei. Het broeden

duurt 12 tot 14 dagen, de jongen blijven zo'n 12 dagen in het nest. Globaal berekend, periode van eerste ei tot uitvliegen (na vijf legdagen start het broeden): zo rond de 30 dagen. Het is uitzonderlijk als er in een seizoen vier broedsels voorkomen, bijvoorbeeld als er een eerder broedsel mislukt was. Het komt ook voor dat het mannetje de jongen verzorgt na het uitvliegen, terwijl het vrouwtje al bezig gaat zijn met het volgende broedsel. Om de populatie extra mogelijkheden te geven kunnen er speciale nestkasten gebruikt worden. Ook in grote steden is er de laatste jaren gebroed: Groningen, Breda, Utrecht, Rotterdam.

Hoe herken je de GGK?

De mannetjes hebben een gele borst en een heldergele onderzijde. Daarnaast hebben ze in de broedtijd een zwarte kin en keel. Vrouwtjes hebben een lichtere keel. De vleugels zijn zwart, de mantel is grijs en de stuit groengeel. Verder vallen de witte oog- en mondstreep op. Een juveniel heeft een bruingele zweem op de borst en een wat kortere staart. In de vlucht zijn de brede witte vleugelstrepen te zien. De GGK heeft een lange staart, die hij constant op en neer wipt met zijn achterlijf. De poten zijn bruinroze. Als hij vliegt, valt de diepgolvende vlucht op. Ook het geluid is kenmerkend: de roep is een hoog en scherp "tzip" of "tzi-dip". Het lijkt wat op de roep van de witte kwikstaart, maar klinkt wat metaliger, harder. De zang bestaat uit een riedeltje van hoge "tzi" geluiden.

Najaarstrek

In het najaar vindt er trek plaats, meestal solitair, soms in kleine aantallen. Deze GGK's zijn afkomstig uit Duitsland en Zuid-Scandinavië. Onze broedvogels trekken deels weg naar het zuiden of zijn vermoedelijk standvogel. Een gedeelte overwintert hier. 's Winters zijn ze te zien in steden en dorpen, langs het water en op platte daken met grind. Daar heerst namelijk een gunstig microklimaat.

Verspreiding: Vanaf het einde van de 19^e eeuw heeft er een verspreiding plaats gevonden vanaf Midden-Europees berg- en heuvelland naar Noordwest-Europa. In de jaren '70 van de vorige eeuw waren er in Nederland zo'n 150 broedparen. In 2000 zo'n 240 tot 300 broedparen. Het opnieuw laten meanderen van waterstromen en de verbeterde waterkwaliteit speelden een rol hierin. In 2016 waren er zo'n 340 tot 400 broedparen. Tussen 2013 en 2015 waren er zo'n 500 tot 1000 overwintersaars/doortrekkers in Nederland.

Broedplaatsen in Laarbeek

In onze gemeente en de directe omgeving kun je 's winters, met enig geluk, een grote gele kwikstaart aantreffen op een plat dak in het dorp, bij een stuw in een waterloop, een duiker onder het kanaal. Ook in de Bimd, vlak bij het gebouw van het IVN worden in de wintermaanden wel eens GGK's waargenomen! Op de RWZI vertoeven er wel eens meerdere exemplaren. Broedplaatsen kon je de afgelopen jaren vinden aan de Goorloop, (bij Wilhelminakanaal, de Stater, Bavaria, Zuid-Willemsvaart) aan de Aa, (Bakelse Aa/Z.W.Vaart, Pater Eustachiuslaan, Lekerstraat, kasteel Eyckenlust) in de "Groene Long" en bij de sluizen 6 en 7 in de Zuid-Willemsvaart en natuurlijk ook op de rioolwaterzuiveringsinstallatie. De broedplek waar de afgelopen jaren de meeste jonge grote gele kwikstaarten uit het ei zijn gekropen is de stuw in de Aa bij kasteel Eyckenlust! Al enkele jaren is er daar sprake van drie broedsels per seizoen!

Excursie vogelwerkgroep De Ortoolaan Zaterdag 24 februari

Genieten van vogels in Zeeland

Wat zijn rotganzen toch mooi! Dit kleine donkere gansje met het witte ringetje rond de hals vertedert elke vogelaar. Ze zijn niet bang voor menselijke nabijheid, ze foerageren soms dicht langs of zelfs op de weg. De duizenden goudplevieren en zilverplevieren, honderden wulpen, tientallen kluten, het is fantastisch om te zien. En niet te vergeten de massa's prachtige smienten, slobenden, bergeenden en wintertalingen. De kleine zilverreiger is op verschillende plekken in de slootkant op zoek naar iets lekkers. Bij het zien van enkele roodkeelduikers en een ijsduiker, van tientallen middelste zaagbekken en een dertigtal paarse strandlopers bij de Brouwersdam weet je dat de reis naar onze natte provincie niet voor niets is geweest. Al stonden we met stijve vingers van de kou te blauwbekken in onze dikke jassen, we hebben genoten! Samen aan tafel voor een lunch in De Schelphoek, het is gezellig en we warmen weer op voor de volgende hotspots.

Anneke

Vegetarische kookworkshop kerst 2023

Dieny van den Heuvel

Geschild en geraspt dat het een lieve lust was

Een drukte van belang, liefst 14 personen hadden zich aangemeld voor de workshop vegetarische hapjes maken, heel leuk idee zo voor de feestdagen.

Annette en Marrit hadden de leiding. We werden in groepjes van 2 verdeeld en mochten ieder een gerecht kiezen. We hadden de keuze uit linzenoep, bloemkoolpakora, bloemkoolroosjes in een speciaal beslag en daarna frituren, Samoza's filodeeg met een speciale vulling, Pani puri gefrituurde ballonnetjes met pompoenvulling of aardappel/linzenvulling, diverse chutneys, heel bewerkelijk maar heerlijk. Raita, komkommer-yoghurt dip en Indiase deegballetjes in siroop. Er werd geschild, geraspt, gesneden, gekneet, gekookt en geklopt dat het een lieve lust was. Iedereen gezellig bezig en maar roepen: waar is de weegschaal, waar liggen de messen, is er ook nog ergens een klopper, waar staan de blender en de staafmixer?

Genieten van bijzondere texturen

Wat ik ook heel leerzaam en leuk vond: het gebruik van heel veel verschillende gedroogde en verse kruiden die we later ook goed konden proeven in de diverse gerechten. Heerlijk. Er werd gebakken, gefrituurd en gekookt, zowel binnen als buiten, zelfs in het berghok. Alles liep heel gezellig door elkaar, ook leuk dat je bij anderen kon kijken waar die mee bezig waren, maar teveel om alles op te noemen, gelukkig krijgen we de recepten mee. Rond half 5 was alles klaar, de tafel was feestelijk gedekt door Annette en Marrit en met een glaasje wijn hebben we samen genoten van een heel bijzondere en lekkere maaltijd. Alles moest natuurlijk geproefd worden, heel bijzonder de diverse texturen en smaken van de gerechten. Ik kijk, en ik denk samen met de anderen, terug op een hele leuke kookmiddag, waar de mensen net zo divers waren als de vele kruiden die we geproefd hebben en waar we toch een fijne en gezellige homogene massa van hebben weten te maken.

Heel veel dank aan Annette en Marrit voor het vele werk aan voorbereiding en organisatie van alle materialen en boodschappen. Top.

De strijd onder de zon in Laarbeek

Effecten van een zonnepark op de biodiversiteit van het bodemleven en de zoogdieren.

Onder deze titel hebben drie 4^e-jaars studenten van de HAS Green Academy, afdeling Toegepaste Biologie met specialisatie Ecologie, Youri Besamusca, Niels van der Pols en Marnix Brands, een onderzoeksrapport geschreven. Het onderzoek in de gebieden Laar en Beek, De Blauwe Poort en Landdrift werd uitgevoerd in een periode van 20 weken van september 2023 tot februari 2024. In samenwerking met Bert Lemmens, van IVN Laarbeek, is dit onderzoek opgezet om de effecten van ingerichte landschappen op het bodemleven te onderzoeken en de biodiversiteit van zoogdieren te bepalen. Het project is ondersteund door Huub Bruens, projectbegeleider en docent van de HAS Green Academy in 's-Hertogenbosch.

Hier volgt een samenvatting van de inhoud:

De vraag naar duurzame energiebronnen voor vermindering van de uitstoot van broeikasgassen leidt tot een toename in de aanleg van zonneparken. Veel zonneparken worden gerealiseerd op landbouwgrond. Het blokkeren van het zonlicht door de zonnepanelen verandert het microklimaat onder de panelen en beïnvloedt het bodemleven doordat de temperatuur verlaagt en de vochtigheid van de bodem en de lucht verhoogt.

Het onderzoek is uitgevoerd op een zonnepark, een landbouwgrond en een waterhouderij in de gemeente Laarbeek. Om het effect van het verschil in historisch landgebruik op de macrofauna van het bodemleven te bepalen zijn er vijf bodemonsters per gebied genomen en met behulp van Berlese-trechters geanalyseerd. Verder zijn er wormtellingen uitgevoerd en is er een cameraval geplaatst die de biodiversiteit aan kleine tot medium grote diersoorten heeft gemonitord.

Uit de resultaten is gebleken dat er geen significant verschil is tussen de drie gebieden in abundantie (het aantal van een soort dat men op een bepaalde oppervlakte en/of gedurende een bepaalde tijd waarneemt) en de verhouding van functionele groepen bodemorganismen. Hoewel dit een andere uitkomst is dan werd verwacht, sluit dit niet uit dat er daadwerkelijk wel een verschil is tussen de gebieden. Het percentage detrivoren (afvaleters, organismen die leven van vast dood organisch materiaal) is relatief lager in de landbouwgrond. Dit kan veroorzaakt zijn doordat hier een minder ontwikkelde humuslaag aanwezig is, waar detrivoren in leven. Daarnaast zijn in de landbouwgrond significant minder wormen aangetroffen in vergelijking met de overige twee gebieden. Mogelijk heeft bodemverdichting als gevolg van tractorgebruik hier een negatieve invloed op gehad.

Er wordt aangeraden om de bodem van het zonnepark te versralen, ten gunste van de diversiteit aan vegetatie. Het maaien en afvoeren zal de bodem minder voedselrijk maken, waardoor de soortenrijkdom aan vegetatie zal toenemen. Dit heeft als gevolg een hogere diversiteit aan insecten zowel boven- als ondergronds. Het is zinvol om vervolgonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van microben en microfauna zoals bacteriën, schimmels en nematoden (microscopisch kleine aaltjes waarvan de aanwezigheid in de bovenste grondlagen bijdraagt tot actieve bestrijding van schadelijke insecten) die in dit onderzoek buiten beschouwing zijn gelaten. Tot slot wordt er aanbevolen om abiotische (niet-levende) factoren en fysische waarden van de bodem zoals organisch stofgehalte, pH en vochtgehalte mee te nemen in vervolgonderzoek.

Ledenwandeling Coovels Bos

Zondag 7 april 2024

Vertrek: 9.00 uur vanaf Medevoort

Wandel mee door het Coovels Bos!

Je zou het misschien zo snel niet verwachten, maar direct naast de drukke N270 tussen Helmond en Nuenen ligt een prachtig natuurgebied verstopt: het Coovels Bos.

Ruim 100 jaar geleden deed dit broekbos nog dienst als productiebos, maar inmiddels heeft dit particulier beheerde gebied mogen verwilderen en zijn hier allerlei interessante zaken te bewonderen. Naast een ruime diversiteit aan plant- en diersoorten heeft dit mooie gebied ook een rijke cultuurhistorische geschiedenis. Loop mee langs bomkraters uit de Tweede Wereldoorlog, bekijk het Beukenhuisje van dichtbij en hoor de Schootense Loop kabbelen. Met een beetje geluk laten de spechten zich horen en krijgen we enkele bijzondere vlinders en libellen te zien!

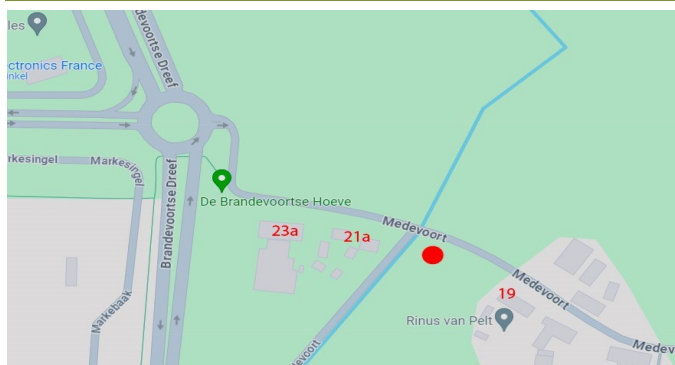
Natasja Marcus en Daniëlle Tempelaars zijn beide natuurgids bij IVN Helmond en nemen jullie graag mee op een fijne wandeltocht door hun voormalige onderzoeksgebied, waarbij zij zoveel mogelijk zullen vertellen over de dingen die het Coovels Bos zo bijzonder maken. Ga mee en laat je verwonderen!

Let op: het gebied kan nat zijn. Stevige, waterdichte schoenen of laarzen zijn aan te raden!

Vertrekpunt:

8.30 uur vanaf De Bimd met mogelijkheid om samen te rijden. Of op eigen gelegenheid gaan naar het grasveldje tussen Medevoort 21a en Medevoort 19, langs de Schootense Loop (zie kaartje hieronder).

Vertrek daar rond 9.00 uur.

Foto's: Natasja Marcus en Daniëlle Tempelaars

Contactpersoon: Liesbeth van Kooten

Ontdekkingen op Grotelse Heide

Op onze laatste wandeling van 2023 door het mooie Grotelse bos, hebben we volop genoten. Bij eerdere wandelingen hadden we al moeten constateren dat grote gedeelten van het gebied niet begaanbaar waren. De Esperloop was overal buiten haar oevers getreden en paden en oversteekbruggetjes lagen onder water. Dus hebben we vandaag gekozen voor het hogere gedeelte van de natte heide. Maar wat schetst onze verbazing? Door de hevige regenval van niet alleen de laatste dagen maar van de afgelopen

maanden waren de lager gelegen gedeelten veranderd in heuse vennen! Geweldig om te zien! Zelfs de normaal drooggevallen slootjes lieten hun overvloedige water als een waterval in de Esperloop lopen.

Doorlopend over het pad vonden we nog een aantal mooie zwammen zoals de Oranje aderswam -zelden zo'n mooi exemplaar gezien-, de Gele trilzwam en een prachtige vuurrode slijmzwam waarvan we de naam niet hebben kunnen vinden. Soms laat onze kennis ons in de steek, we zijn ook niet meer de jongste kollen. Maar genieten kunnen we nog wel.

Door de laatste storm Pia waren er nogal wat takken afgewaaid. Die hebben we meegenomen om thuis de zaak te versieren. We waren lekker duurzaam bezig, vonden we zelf. Op de terugweg zijn we

op onze turbobezem gestapt om nog even een rondje te vliegen boven dit mooie stukje natuur. Daarna bij 'Grotel's Genieten' nog even genoten van een lekker bakje koffie en een glaasje, altijd een fijne afsluiting van onze wandelingen, ook omdat we altijd zo gastvrij ontvangen worden. Wij laten 2023 achter ons en vliegen 2024 tegemoet met heel veel zon en wat minder regen.

Het Heksenkollektief

Lezingen

Donderdag 21 maart 2024
"Wolven"
door Johan Mees

De wolf is terug van weg geweest in Nederland en in Brabant. Is dit goed of slecht nieuws? In ieder geval is het een gegeven, een feit waar we niet omheen kunnen. De vraag is eerder hoe we conflict-arm kunnen samenleven met de wolf?

In deze lezing zal Johan Mees ons helpen om hier een antwoord op te vinden. Mees is ecooloog en adviseur Natuurbescherming en faunazaken bij de Provincie Noord-Brabant en secretaris van de Brabantse Wolvencommissie. Mees heeft ervaring met onderzoek naar wolven in binnen- en buitenland en is een natuurkenner pur-sang.

Toppredator

Vanuit Duitsland en Frankrijk komen wolven naar Nederland, op zoek naar nieuw leefgebied. En met succes, er hebben zich al meerdere roedels gevestigd op de Veluwe. Maar ook in Brabant komen zo nu en dan zwerfende wolven voor en op de Strabrechtse heide is al jaren een wolf gevestigd. Als toppredator is de wolf waardevol voor een volledig en goed functionerende natuur maar er is ook een andere kant.

Plek voor de wolf?

Johan Mees zal in zijn lezing ingaan op de levenswijze, ecologie en actuele verspreiding van de wolf. Ook zullen maatschappelijke vraagstukken aanbod komen zoals; Is er wel plek voor de wolf in ons drukke Brabant? En wie bepaalt dat eigenlijk? Hebben we iets te vrezen van dit prachtige dier en is het de voorbode voor meer wolven? Wie helpt de landbouw en schapenhouders met het voorkomen van schade en wat doet de overheid? De wolf is een veel omvattend en actueel onderwerp. Tijdens deze boeiende avond worden veel vragen beantwoord.

Locatie IVN-gebouw De Bimd

Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Tijd: 20.00 tot 22.00 uur

(toegang gratis)

Donderdag 18 april 2024
"De biezen en de landweren"
door Jan Timmers

In de late middeleeuwen werden de grenzen tussen dorpen onderling afgesproken en vastgelegd. Op veel plaatsen werden die grenzen ook nog eens voorzien van landweren. Die hebben onder andere een functie als verdedigingswerk. Dat kwam in de Gelderse oorlogen en in de 80-jarige oorlog wel van pas.

Wat is een landweer?

Over de landweer tussen Laarbeek en Gemert langs de Snelle Loop is een boek verschenen en er zijn video's van gemaakt. Maar wat is eigenlijk een landweer? Hoe zien die dingen er uit? Welke functie hadden ze? Waar kan je ze aantreffen? Hoe oud zijn ze? Allemaal vragen waarbij tijdens de lezing over landweren wordt stil gestaan. En natuurlijk zullen we in het bijzonder ingaan op de landweren op de grenzen van Gemert, Bakel, Beek en Donk en Aarle-Rixtel. Die landweren zijn er gedeeltelijk nu nog steeds. Het zijn landschappelijke monumenten met een bijzondere geschiedenis.

Jan Timmers van Heemkundekring De Kommanderij te Gemert kan smakelijk vertellen over de archieven waaruit blijkt hoe de boeren uit Gemert de landweren omzeilden en hun vee aan de Laarbeekse kant lieten grazen.

Agenda

Publiekswandelingen Natuurtuin De Bimd

Iedere **vierde zondag van de maand** is er een wandeling in IVN Natuurtuin de Bimd, soms met een bepaald thema.

Aanvang 9.30 uur

Duur ongeveer 2 uur, na afloop gratis koffie of thee. Vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld voor onderhoud van de natuurtuin en de wandelroutes.

Zondag 24 maart 2024

Zondag 28 april 2024

Zondag 26 mei 2024

Publiekswandelingen

Zondag 17 maart 2024 Ruweeuwsels
Voorjaarswandeling met vroege bloeiers
Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur
Vertrek: Brug Sluis 5, Achterbosch, 5737 PR Lieshout
Gidsen: Frank van Bakel, Jo Kicken, Monique Smit (reserve Marjolein Linssen)

Zondag 7 april 2024 Grotelse Heide
Vroege vogelwandeling van vogelwerkgroep Ortolaan.
Tijdstip: 8.00 - 10.00 uur
Vertrek: parkeerplaats naast Grotel's Genieten Grotel 5, 5761 RA Bakel
Gidsen: Antoon Verhoeven, Piet Gruyters en René Rooijackers

Zondag 21 april 2024 De Biezen
Vroege vogelwandeling van vogelwerkgroep Ortolaan.
Tijdstip: 8.00 - 10.00 uur
Vertrek: bij woning Biezen 5, 5735 SM Aarle-Rixtel
Gidsen: Antoon Verhoeven, Piet Gruyters en René Rooijackers

Zondag 12 mei 2024 (moederdag) Het Laar
Historisch landschap met onverharde paden.
Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur
Vertrek: Laarbrug, Het Laar 1, 5735 RC Aarle-Rixtel.
Gidsen: Giel Jacobs, Monique Smit en Anita Slaats

Zondag 9 juni 2024 Moorselen en Keelgras
Algemene wandeling, diverse biotopen, voedselarme gronden, orchideeën
Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur
Vertrek: tennispark tussen Lieshout en Mariahout Provinciale weg 22, 5735 GH Lieshout.
Gidsen: Cees Dietvorst, Giel Jacobs en Monique Smit (reserve)

Lezingen in De Bimd

De werkgroep contactavonden heeft weer enkele lezingen op het programma staan op donderdagavond.

Tijd: van 20.00 - 22.00 uur

IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Donderdag 21 maart 2024 "Wolven"

door Johan Mees

Johan Mees is ecooloog en adviseur Natuurbescherming en faunazaken bij de provincie Noord-Brabant, secretaris van de Brabantse wolvencommissie en werkt aan een Brabants wolvenplan.

Donderdag 18 april 2024 "De biezen en de landweren"

door Jan Timmers

Jan Timmers is lid van Heemkundekring De Kommanderij te Gemert.

Ledenwandeling

Zondag 7 april 2024 Coovels Bos
(lees artikel elders in dit blad)

Contactpersoon: Liesbeth van Kooten

Tijdstip: 8.30 uur vanaf De Bimd (samen rijden)
Of om 9.00 uur vanaf het grasveldje tussen Medevoort 21a en Medevoort 19 langs de Schootense Loop

Evenementen

Woensdag 13 maart 2024
Introductie-avond voor de cursus Bomenschouw
Tijdstip: 20.00 - 22.00 uur
In IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3, Aarle-Rixtel

Vrijdag 15 en zaterdag 16 maart 2024
NLdoet, de grootste vrijwilligersactie van Nederland
Tijdstip: 9.00 - 16.00 uur
Taken bij IVN Laarbeek:

- krukjes voor onder vertelboom
- ooievaarsnest maken en oprichten
- vlechtwilgen opslag

Zaterdag 4 mei 2024 Plantenbeurs bij IVN Laarbeek
Tijdstip: 10.00-13.00 uur
Waar: Terrein IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3

Donderdag 16 mei 2024 Jaarvergadering
Tijdstip: 20.00-22.00 uur
Waar: IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3

Zondag 2 juni 2024 Kikkerconcert
Tijdstip: 12.00 tot 18.00 uur
Plaats: IVN-terrein De Bimd
Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel